

พิมพ์เขียวสู่อุตสาหกรรมอัจฉริยะ: FTI Lampang SME Transformation Toolkit

คู่มือปฏิบัติการเปลี่ยนผ่านธุรกิจผลิตดั้งเดิม
สู่ระบบอัจฉริยะด้วยฐานข้อมูลและการจัดการที่ยั่งยืน

Prepared by SME connect HuB team

- Ponrapee Triyakul
- Nattha Kritsanarak
- Kaweerat Rodkruta

สภาอุตสาหกรรมจังหวัดลำปาง | เครือข่ายเพื่อการพัฒนา (Learn • Connect • Transform)

Overview

ความเป็นจริงของภาคการผลิตลำปาง และความท้าทายที่รอไม่ได้

Lampang Industrial Landscape (537 Factories Total)

โลหะและเหมืองแร่
(เซรามิก): 139 แห่ง

เกษตรแปรรูป: 75 แห่ง

อาหารแปรรูป: 58 แห่ง

ไม้และเฟอร์นิเจอร์: 51 แห่ง

Warning Panel

1. ต้นทุนพลังงานพุ่งสูง
(Rising Energy Cost)

2. ขาดแคลนแรงงานทักษะ
(Labor Shortage)

3. การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลต่ำ
(Low Digital Adoption)

4. ขาดข้อมูลเชิงลึกเพื่อตัดสินใจ
(Limited Data Visibility)

โครงสร้าง 5 เสาหลักแห่งการเปลี่ยนผ่าน (The Transformation Architecture)

3. The Megaphone
(Marketing Strategy):
สื่อสารคุณค่าสู่ตลาดที่ใช้

Megaphone/Tower

4. The Operators

(Organizational Preparedness):
จัดทัพคนและกระบวนการ
(เครื่องมือที่ดีที่สุด ก็ไร้ค่าถ้าคนไม่พร้อม)

5. The Flight Path

(Growth Roadmap):
แผนปฏิบัติการ 12 เดือน
และตัวชี้วัดความสำเร็จ

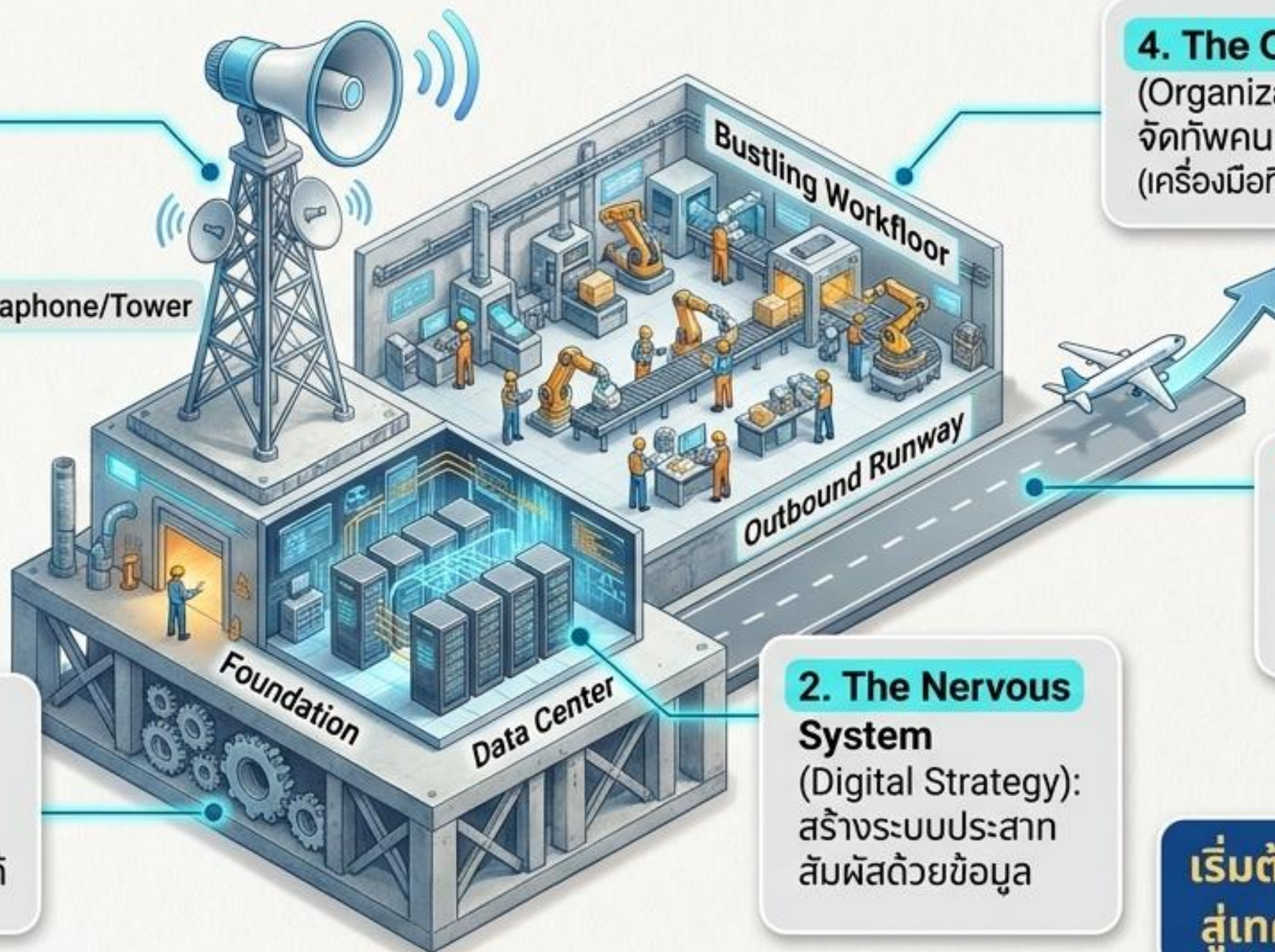
1. The Core Engine

(Business Strategy):
วางฐานธุรกิจและ
วางฐานธุรกิจและเส้นทางรายได้

2. The Nervous System

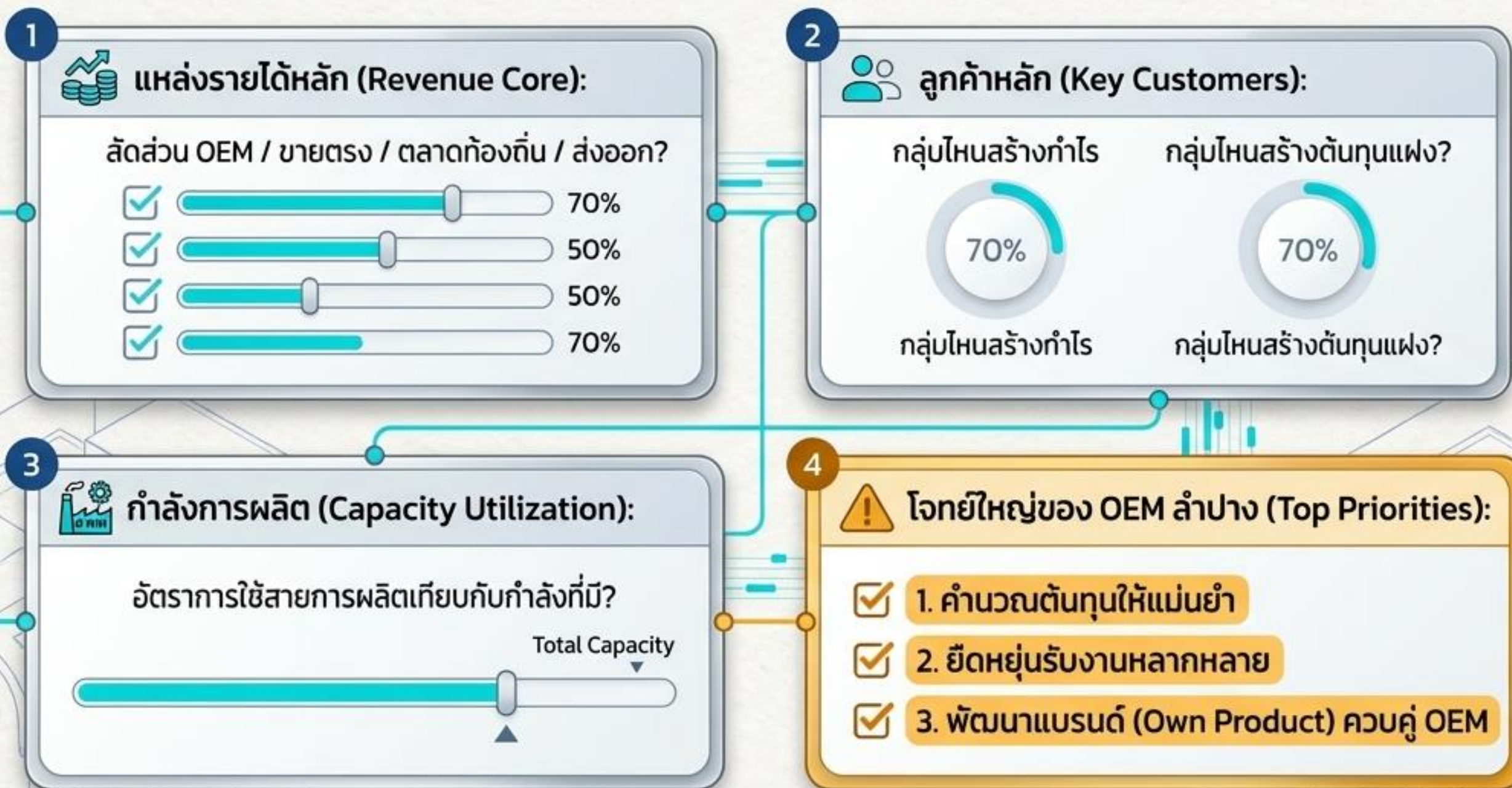
(Digital Strategy):
สร้างระบบประสาท
สัมผัสด้วยข้อมูล

เริ่มต้นจากฐานรากทางธุรกิจ
สู่เทคโนโลยีที่ตอบโจทย์จริง

ขั้นที่ 1: รู้จักตัวเองก่อน (Business Baseline Snapshot)

OEM ลำปางมักรู้ว่าทำอะไร แต่ไม่รู้ว่าทำอะไรจริงๆ มาจากงานชิ้นไหน

แผนที่เส้นทางรายได้ 3 ระดับ (Revenue Stream Map)

Level 3: INNOVATE (รายได้จากสินทรัพย์ที่มองไม่เห็น)

Data & Knowledge: เปลี่ยนความรู้เป็นเงิน
(Dashboard-as-a-service, Workshop,
Consulting, Local material insight)

Level 2: GROW (ต่อยอดจากสิ่งที่มี)

ODM / Own Product: พัฒนาแบรนด์เอง
/ หาลูกค้ากลุ่มใหม่จากศักยภาพเดิมที่ไม่
ต้องลงทุนเครื่องจักรเพิ่ม

Level 1: STABILIZE (รักษากระแสเลือดหลัก)

OEM Core: คำนวณ Cost per unit
จริงๆ / หา Minimum order ที่คุ้มทุน /
อุดหนุน Capacity

2. Digital Strategy

เก็บอะไร เพื่ออะไร? โครงสร้างข้อมูล 3 เลเยอร์ (Data Foundation Plan)

Layer 1: Operation Data (ข้อมูลปฏิบัติการ)

- เก็บอะไร: เวลาผลิต, อัตราของเสีย (Defect Rate), วัตถุดิบที่ใช้จริง
- เพื่ออะไร: คำนวณต้นทุนจริง (Costing)

Layer 2: Customer Data (ข้อมูลลูกค้า)

- เก็บอะไร: รูปแบบการสั่งซื้อ (Order pattern), อัตราซื้อซ้ำ, ชื่อร้องเรียน
- เพื่ออะไร: วิเคราะห์ว่าลูกค้ากลุ่มไหนทำกำไรสูงสุด

Layer 3: Market Data (ข้อมูลตลาด)

- เก็บอะไร: ราคาตลาด, ความเคลื่อนไหวคู่แข่ง, เทรนด์
- เพื่ออะไร: กำหนดราคา (Pricing) และพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่

Insight Highlight: เส้นทางสู่ AI-Ready เริ่มต้นที่ Low-Tech (กระดาษ/LINE) ไม่ต้องซื้อซอฟต์แวร์แพงตั้งแต่วันแรก!

เครื่องมือดิจิทัลตามระดับการเติบโต (SME Digital Toolbox)

ระดับ 1: เริ่มต้น

(Foundation - ฟรี/ต้นทุนต่ำ)

เป้าหมาย: เห็นข้อมูลพื้นฐาน
เล็กใช้กระดาษ

- เครื่องมือ: LINE OA
- Google Workspace (Forms/Sheets)
- Company Email

ระดับ 2: กลาง

(Optimization - จัดการกระบวนการ)

เป้าหมาย: ควบคุม Workflow
การผลิตและเอกสาร

- เครื่องมือ: Airtable
- Notion
- Canva (ทำ SOP)
- ระบบบัญชีคลาวด์

ระดับ 3: สูง

(Smart Factory - เชื่อมโยงและวิเคราะห์)

เป้าหมาย: ดึงข้อมูลเรียลไทม์
และเตรียมพร้อม AI

- เครื่องมือ: ERPNext / Odoo (Open Source)
- IoT Sensors เครื่องจักร
- AI Business Intelligence

3. Marketing Strategy

การสร้างจุดยืนที่โดดเด่น: The Heritage UVP Matrix

เซรามิก (Ceramic)

Traditional Baseline

รับจ้างผลิตชามไก่/
ของใช้ทั่วไป

Smart UVP

เซรามิกลำปางดั้งเดิม
ผสานระบบ Custom Design
ที่มี MOQ ต่ำสุดในภาคเหนือ

ไม้และเฟอร์นิเจอร์ (Wood)

Traditional Baseline

รับทำเฟอร์นิเจอร์
ตามสั่งแบบดั้งเดิม

Smart UVP

งานไม้ฝีมือลำปาง
ดีไซน์ Custom พร้อม
ระบบประเมินราคาโปร่งใส

สิ่งทอ (Textile)

Traditional Baseline

ทอผ้าพื้นเมืองขายส่ง

Smart UVP

ผ้าทอพื้นเมืองภาคเหนือ
สั่งทำพิเศษสำหรับแบรนด์
พร้อม Data สี/ลาย ยอดนิยม

เกษตร/อาหาร (Agri/Food)

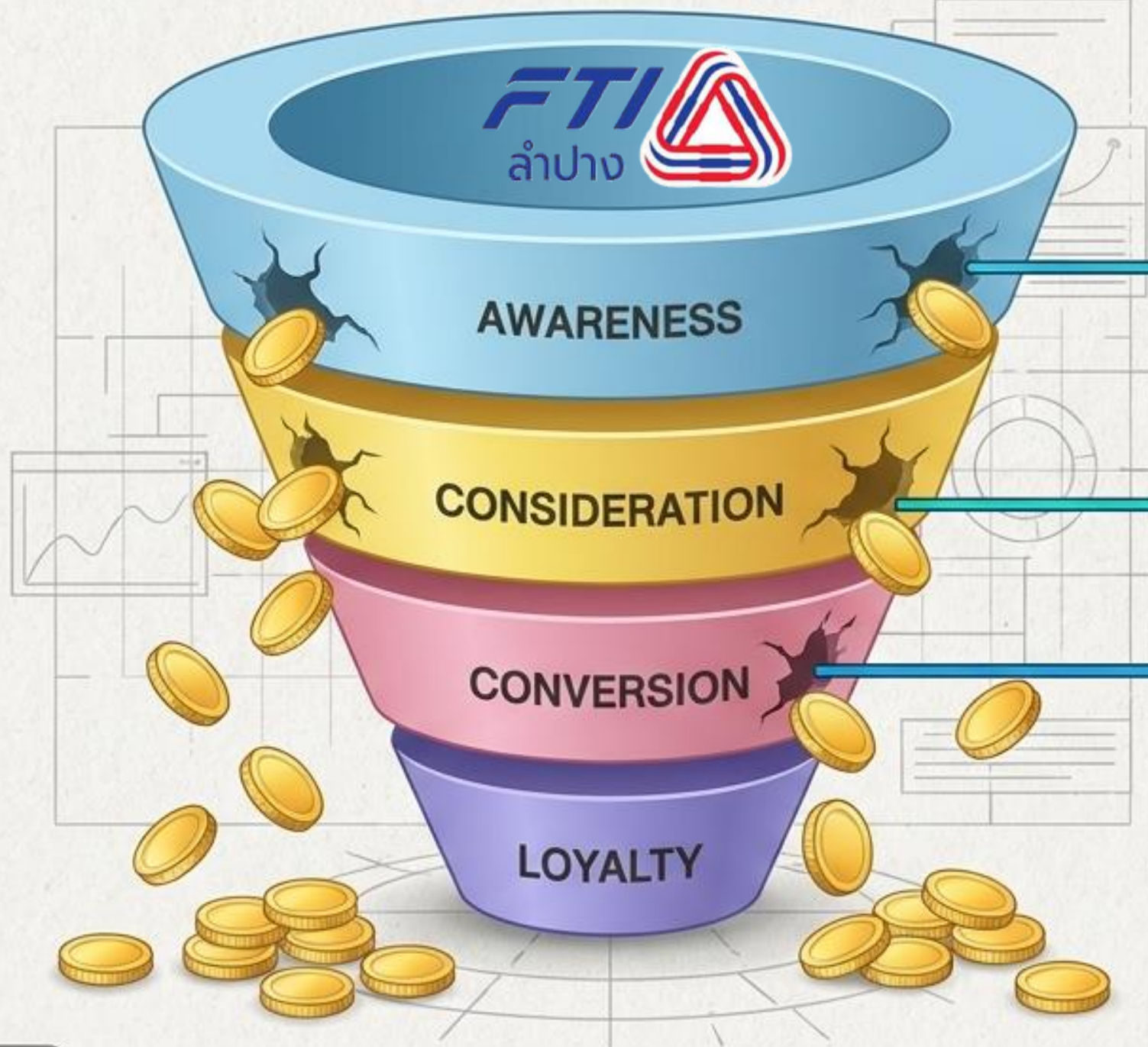
Traditional Baseline

ขายส่งวัตถุดิบ

Smart UVP

วัตถุดิบลำปางออร์แกนิก
พร้อมระบบตรวจสอบย้อนกลับ
(Traceability) ถึงแหล่งปลูก

จุด 3 รอยร้าวทางการตลาดที่ทำให้ SME เสียเงินฟรี

Gap 1: Media Planning (รอยร้าวด้านแผนงาน)

ปัญหา: ยิ่งแอดหว่าน ไม่กำหนดกลุ่มเป้าหมาย/Funnel ที่ชัดเจน
วิธีแก้: จัดสรรงบอย่างมีประสิทธิภาพ คาดการณ์ KPI ได้แม่นยำ

Gap 2: Manage Artwork (รอยร้าวด้านคอนเทนต์)

ปัญหา: งานครีเอทีฟไม่ตรงเป้า บริฟไม่เคลียร์ งานโดนตีกลับ
วิธีแก้: ระบบคุมงานโปรดักชั่น/KOL/Mockup ให้ตรงเวลา ตรงกลุ่มเป้าหมาย

Gap 3: Ads Optimization (รอยร้าวด้านเทคนิคโฆษณา)

ปัญหา: ปลอ่ยแอดทิ้งไว้ ไม่มีการปรับแต่งเมื่อค่าคลิกแพง
วิธีแก้: เทคนิค Optimize รูปแบบโฆษณารายวัน พร้อม Dashboard สรุปผลที่เข้าใจง่าย

C. โซลูชันการตลาดเพื่อ SME: Full Social Media Service

การจัดการแบบ End-to-End (ระยะเวลา 3 เดือน):

เดือนที่ 1: Plan & Creative

เดือนที่ 2-3: Ads Management

Deliverables: Report & Tracking

- โครงสร้างการลงทุน: แพคเกจแบบจับต้องได้สำหรับ SME เริ่มต้น
- ผลลัพธ์ที่คาดหวัง: งบการตลาดถูกใช้อย่างคุ้มค่าที่สุด

Investment & ROI

- โครงสร้างการลงทุน: แพคเกจแบบจับต้องได้สำหรับ SME เริ่มต้น
- ผลลัพธ์ที่คาดหวัง: งบการตลาดถูกใช้อย่างคุ้มค่าที่สุด ขยายฐานลูกค้าใหม่ได้จริง

โครงสร้างองค์กร 3 ชั้น: ก่อนวางระบบดิจิทัล ต้องจัดบ้านให้พร้อม

เครื่องมือดีแค่ไหน ก็ไม่ช่วย ถ้าองค์กรยังไม่พร้อม

ชั้นที่ 1: STRATEGY

เราอยู่เพื่อใคร? 3-5 ปีข้างหน้าจะไปไหน?
(จุดอ่อน SME: ทิศทางอยู่แค่ในหัวเจ้าของ)

ชั้นที่ 2: OPERATIONS

ทำอะไร? อย่างไร? โดยใคร?
(จุดอ่อน SME: พึ่งความจำคน ไม่พึ่งระบบ
กระบวนการวินวาย)

ชั้นที่ 3: ENABLERS

คน เงิน ข้อมูล ระบบ
(จุดอ่อน SME: ขาดตัวกลาง
ขาดกระแสเงินสด ขาดข้อมูล)

RACI Matrix:

การกระจายอำนาจ เพื่อลดภาระเจ้าของ

กฎเหล็ก: ทุกงานต้องมี 'A' (ผู้รับผิดชอบผลลัพธ์) แค่คนเดียว
แต่เจ้าของ 'A' ไม่ควรต้องเป็น 'R' (คนลงมือทำ) ในทุกขั้นตอน!

ตัวอย่างกระบวนการผลิต SME ลำปาง:

- รับออเดอร์ (Receive Order): Sales (R - Cyan) ลงมือทำ / Owner (A - Gold) รับผิดชอบ
- สั่งซื้อวัตถุดิบ (Procurement): หัวหน้าผลิต (R - Cyan) ลงมือ / Owner (A - Gold) อนุมัติ / บัญชี (C - Amber) ให้คำปรึกษา
- ตรวจสอบคุณภาพ (QC): หัวหน้าผลิต (R - Cyan) ลงมือ / Owner (A - Gold) กำหนดมาตรฐาน
- ส่งสินค้า (Delivery): หัวหน้าผลิต (R - Cyan) แพ็คสินค้า / บัญชี (I - Amber) รับทราบเพื่อวางบิล

MODULE 4.
Organizational
Preparedness

การดึงความรู้ ‘ออกจากหัวคน’ สู่ระบบปฏิบัติการ (SOPs)

ไม่ต้องทำทีเดียวทั้งหมด ให้เริ่มต้นที่ 3 กระบวนการที่กระทบ ‘เงินและคุณภาพ’ มากที่สุด:

ประเมินความพร้อมบุคลากร (People Readiness Diagnostic)

กลุ่ม A (Digital Native):

ใช้ Smartphone/LINE/Google คล่อง
-> พร้อมใช้ระบบทันที ให้เป็นผู้นำ

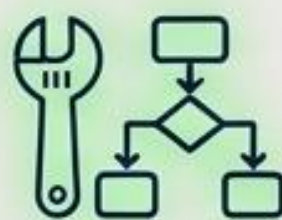
กลุ่ม B (Needs Training):

ใช้ได้บ้าง แต่ต้องการคนสอน
-> จัดอบรมระยะสั้น 2-4 ชม.

กลุ่ม C (Analog Workers):

ไม่ถนัดเทคโนโลยีเลย -> ออกแบบงาน
ที่ไม่บังคับให้จับ Tech โดยตรง

The Digital Champion:

หน้าที่: เป็นสะพานเชื่อมระหว่าง
เจ้าของ/ระบบใหม่ กับ พนักงาน
หน้างาน

คุณสมบัติ: ใช้เทคโนโลยีเก่ง และ
ได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงาน
(ถ้าไม่มีคนนี้ การขึ้นระบบจะล้มเหลว)

SYNTHESIS

The Aha! Moment: ทำไมการซื้อซอฟต์แวร์ถึงแก้ปัญหาไม่ได้?

Digital Strategy
(Data Layers,
Dashboards, AI)

Transformation
Gearbox

Org Preparedness
(SOPs, RACI, People)

The Digital Champion

Insight: Digital Transformation คือเรื่องของเทคโนโลยีเพียง 10%
แต่เป็นเรื่องของการจัดการ "คนและกระบวนการ" ถึง 90%

กลไกการเปลี่ยนผ่าน:

- 🕒 หากติดตั้งระบบ (Digital) โดยไม่มี RACI/SOP ที่ชัดเจน ผลลัพธ์คือความวุ่นวายที่ "เร็วขึ้น"
- 👤 ระบบเก็บข้อมูลจะไร้ค่า ถ้าคนหน้างาน (People) ไม่เข้าใจเป้าหมายการกรอกข้อมูล
- 🧠 การผสาน Nervous System (ข้อมูล) เข้ากับ The Operators (พนักงาน) อย่างไร้รอยต่อ คือกุญแจสำคัญสู่ความสำเร็จของ SME ลำปาง

แผนปฏิบัติการ 12 เดือน (The 12-Month Flight Path)

Phase 1: Stabilize & Record
(เดือน 1-3)

Phase 2: Analyze & Identify
(เดือน 4-6)

Phase 3: Expand & Optimize
(เดือน 7-12)

Phase 1

- **Business/Org:** Map Value Chain, เขียน SOP 3 กระบวนการแรก, กำหนด Digital Champion
- **Digital:** เริ่มเก็บข้อมูลกระดาษ/ LINE ลง Google Sheets, หาต้นทุนจริง

Phase 2

- **Business/Marketing:** ทดสอบโปรดักต์ใหม่ 1 ชิ้น, เริ่มแผน Social Media Marketing
- **Digital:** นำข้อมูลมาวิเคราะห์ (Dashboard เบื้องต้น), ปรับปรุงกระบวนการที่มีของเสียเยอะ

Phase 3

- **Business:** ขยายช่องทางรายได้ใหม่ (B2C / Own Brand) อย่างเต็มตัว
- **Digital/Org:** เชื่อมต่อระบบ คลาวด์/ERP สเกลย่อย, อบรมพนักงานกลุ่ม B เพิ่มเติม

ตัวชี้วัดความสำเร็จที่จับต้องได้ (Smart Manufacturing KPIs)

ก่อนนำระบบมาใช้ ต้องรู้ว่าเรากำลังวัดอะไร เพื่อพิสูจน์ความคุ้มค่า:

1. อัตราของเสีย (Defect Rate):

2. อัตราการส่งมอบตรงเวลา (On-time Delivery - OTD):

3. ต้นทุนการผลิตต่อชิ้น (Unit Cost):

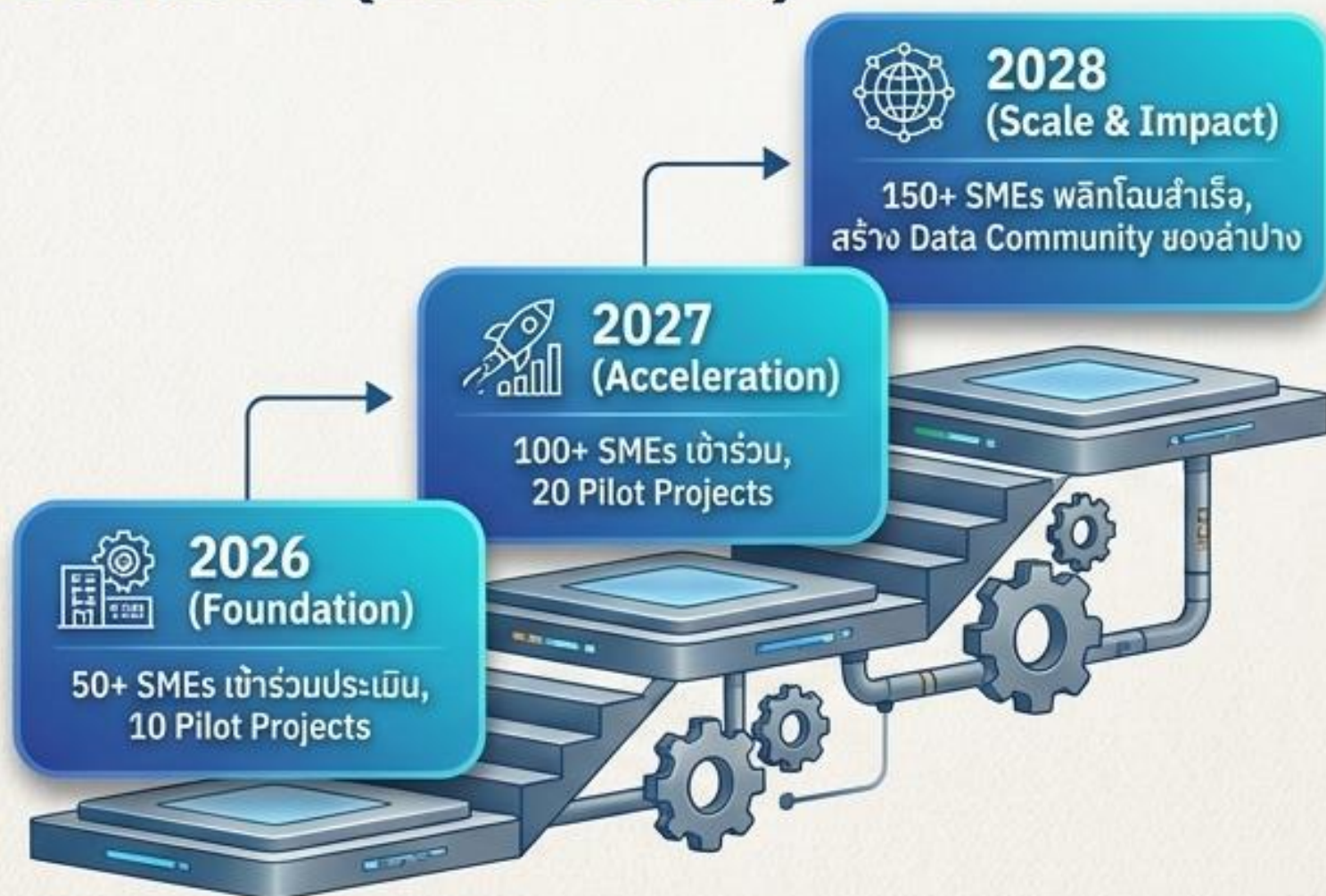

4. ยอดขายจากช่องทางใหม่ (New Revenue Stream %):

วิสัยทัศน์ FTI Lampang Industrial Sandbox (2026-2028)

Expected Benefits (ผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นกับ SME):

- เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต (Efficiency): **+10-30%**
- ลดต้นทุนส่วนเกิน (Cost Reduction): **-10-25%**
- เพิ่มความแม่นยำในการส่งมอบ (On-time Delivery): **+15-30%**
- เพิ่มยอดขายจากตลาดใหม่ (Market Expansion): **+20-40%**

ร่วมพลังเครือข่าย ขับเคลื่อนอุตสาหกรรมลำปาง สู่เป้าหมายที่ยั่งยืนด้วย ดิจิทัล และ AI